

TARKASTUSLAUTAKUNNAN AR- VIOINTIKERTOMUS VUODELTA 2024

**Kuhmoisten kunta
Tarkastuslautakunta 2021-2024**

Sisällys

1	Tarkastuslautakunta.....	3
2	Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen	4
2.1	<i>Toiminnalliset tavoitteet.....</i>	4
2.2	<i>Taloudelliset tavoitteet.....</i>	5
2.3	<i>Investoinnit .....</i>	7
3	Kuntakonserni.....	8
4	Yhteenveto.....	8

1 Tarkastuslautakunta

Tarkastuslautakuntaan ovat kuuluneet puheenjohtajana Juha Simola, varapuheenjohtajana Tuire Launonen, sekä jäseninä Arja Korvenranta ja Ari Ampuja. Heidän henkilökohtaiset varajäsenensä ovat samassa järjestyksessä olleet Jari Niemi, Tuomo Hauskanen, Hannele Nikkinen ja Kirsi Karevesi.

Tarkastuslautakunta on kokouksissaan kuullut kunnan toiminnallisissa ja taloudellisissa asioissa kunnanjohtajaa, hallintojohtajaa, teknistä johtajaa, sivistystoimenjohtajaa, sekä ulkopuolista asiantuntijaa metsän myynteihin liittyen.

Hallituksen antaman toimintakertomuksen perusteella ja muutoinkin on koko kunnan osalta seurattu valtuuston asettamia tavoitteita ja niiden toteutumista. Tarkastuslautakunta on laatinut tämän arviointikertomuksen kuntalain 121 §:n nojalla ja antaa vuodelta 2024 kunnan ja kuntakonsernin toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamisesta seuraavan arvion:

2 Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisen

2.1 Toiminnalliset tavoitteet

Toiminnallinen tavoite on kunnanvaltuuston asettama, talousarvioon sisältyvä määrärahan käyttötarkoitusta, palvelujen määrää tai laatua taikka toiminnan kehittämissuuntaa koskeva tavoite. Tavoite on pyrittävä johtamaan kunnan strategiasta ja tehtävän toiminta-ajatuksesta sekä ilmaisemaan määrää tai laatua osoittavana tunnuslukuna. Se voidaan ilmaista myös sanallisesti, kuitenkin niin, että sen toteutumista voidaan arvioida.

Valtuusto päättää kuntakonsernin toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista sekä konserniohjauksen periaatteista. Kunnanvaltuusto on talousarviossa asettanut Kuhmoisten kunnan vuokrakiinteistöt Oy:lle sekä Kuhmoisten Verkkopalvelut Oy:lle toiminnallisia tavoitteita.

Kuhmoisten kunnan vuokrakiinteistöt Oy:n osalta tavoitteet ovat toteutuneet vain osittain. Yhtiössä on laadittu mm. PTS-suunnitelma viidelle vuodelle, jonka mukaan korjauksiin käytettäisiin 7,30 € / m² (2024) vuodessa. Toteuma on ollut 9,31 €/m². Käyttöasteen osalta jäätiin merkittävästi tavoitteeksi asetettuun 90 %:n tasoon nähden käyttöasteen ollessa 72 %. Toimintakertomuksen mukaan keskusta-alueella asuntojen käyttöaste on ollut 72 %, mutta haja-asutusalueilla vain n. 33-50 %. **Tarkastuslautakunta haluaa kiinnittää huomiota siihen, että yhtiön omistamien kiinteistöjen ja asuntojen lukumäärä tulee suhteuttaa niiden tarpeeseen, käyttöasteeseen ja riittävän hyvään kuntoon. Tarkastuslautakunta suosittaa, että asia viedään mahdollisimman pian päätöksentekoon, koska asia on ollut esillä jo useiden vuosien ajan.**

Kuhmoisten Laajakaista Oy:n liiketoiminta on myyty tilikauden 2022 aikana Valokuitunen Oy:lle, minkä johdosta Verkkopalvelut Oy -konsernilla ei ole ollut juurikaan toimintaa tilikausilla 2023-2024. **Tarkastuslautakunta ilmaisee huolensa Kuhmoisten Verkkopalvelut Oy:n lainasta, jossa kunnalla on merkittävän suuri takausvastuu (n. 1,55 milj. euroa). Vastuun mahdollinen realisoituminen muodostaa kunnalle merkittävän taloudellisen riskin.**

Kunnan vetovoimaisuuden lisäämisen yhtenä strategisena painopisteenä on ollut satama-alueen palveluiden määrän ja laadun kasvattaminen yhteistyössä yritysten kanssa. Sahanrannan palveluiden kehittämisessä ollaan menossa oikeaan suuntaan.

Kunnan toiminnalliset tavoitteet ovat toteutuneet tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan hyvin. Tavoitteiden raportointiin toivottiin edellisessä arviointikertomuksessa selkiyttämistä. Vuoden 2024 toimintakertomuksen osalta monessa tavoitteessa mittarin ja toteuman välinen yhteys on nyt selkeämmin havaittavissa myös teknisen toimen osalta. **Teknisen toimen tavoitteiden toimeenpanon helpottamiseksi tarkastuslautakunta esittää edelleen käyttöön otettavaksi ns. vuosikelloa, jossa tärkeimmät jokavuotiset toimenpiteet tulisivat tehdyksi ajallaan.**

Teknisen toimen tärkeimmät painopisteet talousarviovuonna 2024 ovat olleet mm. jätevedenpuhdistamon saneeraukseen ja verkostoon liittyvien investointien jatkaminen, laitostoiminnan saaminen tulokseltaan positiiviseksi, jossa tappiollinen toiminta saadaan päättymään ja päästään kustannusneutraaliin nollatulokseen. Laitostoiminnan talousarvion toteuma vuonna 2024 on ollut kuitenkin -278 000 euroa. **Tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan tavoitteen ja toteuman**

välinen poikkeama on edelleen liian suuri. Tarkastuslautakunta kysyy, kuinka paljon kuutiohintaa tulisi nostaa, jotta laitostoiminnan tulos saataisiin positiiviseksi. Lisäksi tarkastuslautakunta kysyy, onko vesihuollon huoltovarmuus turvattu koko kunnassa.

Vastaus: Käyttömestari Tapio Nystenin asiaan laatima vastaus on tämän dokumentin liitteenä.

Kunnassa on toteutettu vuonna 2022 työtyytyväisyyskysely, jonka tulokset ovat olleet hyviä, eikä työhyvinvointiin liittyviä, mainittavia epäkohtia ole ilmennyt. Uusi kysely toteutettiin vuonna 2024. **Tarkastuslautakunta kysyy, mitkä olivat uusimman kyselyn keskeiset tulokset.**

Vastaus: Työtyytyväisyyskysely toteutettiin huhtikuussa 2024. Työtyytyväisyyskyselyn kohdejoukko oli 117 henkilöä, joista 56 henkilöä vastasi kyselyyn. Koko kunnan henkilöstötyytyväisyyden yleisarvosana kyselyssä oli 4.1 / 5 (erittäin hyvä). Yleisarvosana oli sama kuin vuosina 2020 ja 2022. Avoimissa vastauksissa nousi esiin työyhteisön seuraavat kolme vahvinta puolta: työyhteisö, resurssit ja edut sekä vastaavasti myös kolme tärkeintä kehityskohdetta: työyhteisö, tiedonkulku ja yhdenvertaisuus. Tarkastuslautakunta saa vuoden 2024 työtyytyväisyyskyselyn tulokset tarvittaessa tiedokseen.

Vanhus- ja vammaistukirahaston käyttöaste on ollut useampana vuotena heikkoa. **Tarkastuslautakunta kysyy, onko rahaston käyttöä mahdollista kasvattaa nykyisestä.**

Vastaus: Rahaston ehtoja on tarkasteltu käyttömahdollisuuksiltaan laajemmiksi alkusyksyn 2025 aikana. Valtuusto päättää rahaston uudistetuista säännöistä kokouksessaan 22.9.

Tarkastuslautakunnan arvion mukaan vuoden 2024 toimintakertomuksessa on esitetty pääosin oikein ja riittävästi kunnan toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen. Toimintakertomuksessa havaittiin kuitenkin tarkastuslautakunnan toimesta jonkin verran puutteita, kuten esimerkiksi tiedot kasvatus- ja opetusjaoston, yhteistyötoimikunnan sekä vanhus- ja vammaisneuvoston toiminnasta. Tarkastuslautakunta suosittelee kunnanhallitusta käymään tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen huolella läpi ennen sen julkaisemista.

2.2 Taloudelliset tavoitteet

Valtuusto vahvistaa vuosittain toimielinten tulosaluekohtaiset tuloarviot ja määrärahat. Vahvistetut määrärahat ja tuloarviot sitovat toimielimiä tulosalueittain bruttoperiaatteella (tulot ja menot erikseen), pois lukien lyhytaikaisten lainojen muutos, jolle on määritelty nettositovuustaso. Investoinnin sitova määräraha on hankkeeseen tai hankeryhmään myönnetty nettomääräraha. Kunnanhallitus on antanut tarkemmat täytäntöönpano-ohjeet valtuuston hyväksymän talousarvion pohjalta. Kuntalain mukaan tilinpäätökseen sisältyvässä toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta.

Tilikauden 2024 tilinpäätös on 360 674,01 euroa ylijäämäinen, kun vuonna 2023 tilinpäätös oli 458 129,28 euroa ylijäämäinen. Tilinpäätöshetkellä kumulatiivista ylijäämää on kertynyt taseeseen yhteensä 7 165 000 euroa. Vuosi aikaisemmin kertynyttä ylijäämää oli 6 796 000 euroa. Aukasta kohti kertynyttä ylijäämää on 3513 euroa (2023: 3249 euroa).

Verotuloja kertyi 6,0 miljoonaa euroa (6,0 milj. euroa v. 2023). Valtionosuuksia kertyi 2,5 milj. euroa (2,2). Verotulot toteutuivat 0,39 milj. euroa talousarviota suurempana, eli n. 107 %:sti. Valtionosuudet toteutuivat tilinpäätöksessä 102,5 %:sti.

Toimintatuotot olivat 2,82 (2,86) milj. euroa, jossa oli hienoista laskua edellisestä vuodesta. Tästä huolimatta tuotot toteutuivat 116 %:sti ja ylittivät talousarvion 0,4 milj. eurolla.

Toimintakulut olivat 9,3 (9,3) milj. euroa. Toimintakulut ylittivät talousarvion 0,6 milj. eurolla. Tämä johtui pääasiassa ennakoitua suuremmasta tilapäisen työvoiman käytöstä.

Vuosikate oli 1,81 milj. euroa (1,68) ja se toteutui 97,3 %:sti talousarvioon nähden.

Lainakannan määrä laski 5,23 milj. eurosta 5,18 milj. euroon. Lainamäärä oli 31.12.2024 asukasta kohti 2544 euroa (2500).

Kunnan omavaraisuusaste oli 72,0 % (72,3).

Vesihuoltolaitoksen alijäämä oli -108 148,06 euroa. Edellisenä vuonna alijäämä oli -214 475 euroa. Vesihuoltolaitoksen taseelle on kertynyt alijäämää yhteensä jo -1,11 milj. euroa. **Tarkastuslautakunta suosittelee edelleen vesimaksutaksojen korottamista, jotta vesihuollon tappiollista toimintaa ei tarvitsisi kompensoida verovaroin.**

Kaukolämmön alijäämä oli -185 943 euroa (-123 820). Kertynyttä alijäämää on jo 1,56 milj. euroa. Kaukolämpötoiminta tuottaa vuodesta toiseen suuria tappioita, joita joudutaan kattamaan kunnan yleiskatteisilla verovaroilla. Nykyisellä toimintarakenteella toiminta jatkuu tappiollisena sopimuksen loppuun saakka (2028). Kunta on käynyt tuloksetta tuotantoyhtiön kanssa neuvotteluita sopimuksen muuttamisesta ja kaukolämpötoiminnan saamiseksi kannattavaksi. **Tarkastuslautakunta kysyy, onko kunnan metsänmyynnistä tulevaa raaka-ainetta taloudellista myydä kaukolämpöyhtiölle.**

Vastaus: Puunmyynnistä tulevaa raaka-ainetta voidaan myydä kaukolämpöyhtiölle, edellyttäen, että kaukolämpöyhtiö on kiinnostunut ostamaan ja tarjoamaan kilpailukykyisen hinnan.

Kunnan puukauppojen sisältämien energiapuun ja avohakkuiden yhteydessä ns. sivutuotteena tulevien oksien hakkuutähde ja kannot saattaisivat kiinnostaa kaukolämpöyhtiötä. Nämä materiaalit ovat sisällytetty hinnoiteltavaksi puukauppaan. Puukaupasta on ilmoitettu julkisesti kunnan nettisivuilla, eli kaikilla kiinnostuneilla on ollut mahdollista osallistua tarjouskilpailuun. Tarjouspyyntö antaa mahdollisuuden tehdä yhteistarjouksen toisen toimijan kanssa, jolloin runko- ja energiapuualalla toimivat yritykset voivat tehdä yhteistyötä ja osallistua tarjouskilpailuun.

Lisäksi kunnalla on ollut myynnissä kahtena vuonna puistohakkuista tullutta energiapuuta avoimella hankintapuukaupalla. Materiaalina on ollut energiapuuksi myytyjä sekalaisia runkopuu- ja oksapinoja sekä risujen vastaanottopaikalla ollut sekalainen materiaali, jota kuntalaiset ovat toimittaneet paikalle. Hankintapuukaupasta on ilmoitettu julkisesti kunnan nettisivuilla ja tarjouspyyntö on toimitettu energiapuualalla toimiville yrityksille ml. paikallisen kaukolämpöyhtiön edustajalle. Puistohakkuiden puutavara on kiinnostanut tarjoajia vähäisesti, puolestaan risujen vastaanottopaikan materiaali on ollut haastavaa saada hyötykäyttöön edelleen.

Vuoden 2024 talousarvion sitovien määrärahojen ylityksistä merkittävimmät ovat olleet:

- hallintopalvelut, määrärahan ylitys 0,20 milj. euroa (toteuma 118,9 %)
- yhtenäiskoulu, määrärahan ylitys 0,24 milj. euroa (toteuma 111 %)
- kaavoitus- ja maankäyttö, määrärahan ylitys 0,16 milj. euroa (toteuma 123 %)
- lyhytaikaisten lainojen muutos, alitus 0,45 milj. euroa (toteuma 0 milj. euroa)

Poikkeamat ovat syntyneet tilanteessa, jossa ajantasaista seurantaa ei ole ollut talouspalvelun toimitajasta johtuen saatavilla. Tarkastuslautakunta kuitenkin toteaa, että riittävää seurantaa kuluista on kuitenkin tehtävä, jotta merkittävilta ylityksiltä välttyttäisiin.

Kunnanhallitus on vuoden 2024 toimintakertomuksessaan esittänyt selvityksen kunnanvaltuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta. Yksityiskohtaiset tiedot käyvät ilmi tilinpäätöksestä.

2.3 Investoinnit

Tilikauden investointimenot olivat yhteensä 0,95 milj. euroa, kun edellisenä vuonna investoitiin 1,07 milj. eurolla. Investointimenojen toteuma on ollut 60,4 % kun se vuonna 2023 on ollut 79,8 %. Suurin alitus 275 000 euroa on ollut investoinneissa kunnan vuokrattaviin kiinteistöihin, joista merkittävin yksittäinen budjetin alittanut hanke on ollut 24-hallin korjaukset (250 000 euroa).

Laitostoimintaan investointien osalta määräraha alittui 289 000 eurolla. Merkittävimpänä yksittäisenä investointihankkeena on alittunut jätevedenpuhdistamon saneeraus 154 000 eurolla.

Kunnan omistamien kiinteistöjen tulevaisuuden kartoittamista on suunniteltu jo jonkin aikaa. **Tarkastuslautakunta kysyy, minkälaisella aikataululla kunnan kiinteistöstrategian päivitys etenee.**

Vastaus: Kiinteistöihin liittyvää hiljaista tietoa on kerätty viimeisen vuoden aikana järjestelmällisesti talteen. Osa kiinteistöjä on teetetty kuntoarvioita, kuntotutkimuksia ja pitkän tähtäimen suunnitelmia (PTS). Vuoden 2025 aikana on tarkoitus tilata vielä noin 7 kiinteistölle kuntoarviot ja PTS. Kiinteistöstrategiaan vaikuttaa myös meillä olevat vuokraneuvottelut PIRHA:n kanssa. Näiden pohjalta kiinteistöstrategia päivitetään kevään 2026 aikana.

3 Kuntakonserni

Kuhmoisten konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kolme kuntayhtymää ja tytäryhtiönä yksi kiinteistösakeyhtiö sekä Kuhmoisten Verkkopalvelut Oy.

Konsernin tuloslaskelman ylijäämä oli 567 000 euroa (v. 2023 ylijäämä oli 492 000 euroa). Konsernin lainakanta vuoden 2024 konsernitilinpäätöksessä on 8,5 milj. euroa (8,6). Asukasta kohden laskettuna konsernilla on lainaa 4 197 euroa/asukas (4 107). Kuhmoisten Verkkopalvelut Oy:n taseessa on pitkäaikaista lainaa noin 1,55 milj. euroa, jonka takausvastuu on Kuhmoisten kunnalla. Yhtiöllä ei ole tällä hetkellä varsinaista liiketoimintaa.

Kuhmoisten kunnan vuokrakiinteistöjen tulisi raportoida tavoitteiden ja talouden toteumasta vähintään kolme kertaa vuodessa (konserniohje 7.3). Yhtiö on raportoinut kunnanhallitukselle ja kunnanvaltuustolle vain elokuussa 2024 ajalta 1–6/2024 ja joulukuussa 2024 ajalta 1–9/2024.

4 Yhteenveto

Tarkastuslautakunta toteaa, että kunnanvaltuuston hyväksymät kunnan talousarviossa yksilöidyt toiminnaalliset ja taloudelliset tavoitteet on pääosin saavutettu edellä mainituin tavoin vuonna 2024. Tarkastuslautakunta pyytää kunnanhallitusta toimittamaan tarkastuslautakunnalle vastineet arviointikertomuksessa esitettyihin kysymyksiin ja kommentteihin syyskuun 2025 loppuun mennessä.

Tarkastuslautakunta osoittaa kiitokset Kuhmoisten kunnan henkilöstölle ja luottamushenkilöille.

Kuhmoisissa 14. päivänä toukokuuta 2025

Juha Simola
puheenjohtaja

Tuire Launonen
varapuheenjohtaja

Arja Korvenranta
jäsen

Ari Ampuja
jäsen

Vesihuoltolaitos

Tarkastuslautakunta

Tarkastuslautakunta on esittänyt kysymyksen liittyen vesihuoltolaitoksen kannattavuuden parantamiseen kuutiohintaa nostamalla.

Uusi vesitaksa on saatettu voimaan 1.9.2025. Taksan korottamiseen johtaneessa esityksessä, jota käytän vastauksena Tarkastuslautakunnan kysymykseen on tekninen johtaja Teknisen lautakunnan kokouksessa 12.5.2025 todennut seuraavaa:

"Vesihuollon taksan tarkistus on viimeksi tehty Kuhmoisten kunnan teknisen lautakunnan toimesta siten, että maksut tulivat voimaan 1.6.2021. Pitkä tarkasteluväli pitää sisällään maailmantilanteen muutokset ja yleisen hintatason kasvun, joka on ollut melko voimakasta. Veden tuottamisen kustannukset ovat nousseet kaikilla siihen liittyvillä osa-alueilla. Paikoin verkoston ikä ja vedentuotantolaitteistot ovat tulleet käyttöikänsä päähän ja vaativat investointeja, joiden rahoittamiseen tarvitaan lisätuloja varmistaaksemme kestävä ja laadukkaan vesihuollon ylläpidon tulevaisuudessa. Vuonna 2024 talousveden myynti oli 59 374 m³ ja jäteveden 56 540 m³. Vesihuollon toiminta on ollut tappiollista suuren korjausvelan ja tehtyjen pakollisten investointien takia. Viime tilikaudella tappiota saatiin kuitenkin pienennettyä jo huomattavasti edellisiin vuosiin verrattuna. Vuoden 2024 vesihuoltolaitoksen tilikauden tulos oli 108 148 € alijäämäinen.

Kuhmoisten kunnan vesitaksassa on aiemmin ollut perusmaksut saman suuruiset käyttövedelle ja jätevedelle. Koska jäteveden käsittelyyn tarvittavat laitteistot ja prosessit ovat merkittävästi kalliimpia kuin käyttöveden, on myös niiden eri suuruiset hinnat perusteltuja.

Taulukoissa on esitetty nykyinen taksa ja ehdotus uudeksi perusmaksuksi ja käyttömaksuksi asumisen osalta 1.9.2025 alkaen. Muiden kiinteistöjen osalta perusmaksu tulee jatkossa määräytymään kiinteistön vuodessa käyttämän talousvesimäärän (m³/vuosi) mukaan. Vesimäärä tarkistetaan vuosittain syyskuun ensimmäisenä päivän koskien sitä edeltävää vuotta ja uusi perusmaksu tulee voimaan tätä ajankohtaa seuraavasta laskusta.

Perusmaksu	2024 €/vuosi alv 0%	1.9.2025 €/vuosi alv 0%	korotus-%
Talousvesi			
Omakotitalo	48	68	42 %
Rivitalo	144	176	22 %
Kerrostalo	192	250	30 %

Perusmaksu	2024 €/vuosi alv 0%	1.9.2025 €/vuosi alv 0%	korotus-%
Jätevesi			
Omakotitalo	48	78	63 %
Rivitalo	144	216	50 %
Kerrostalo	192	288	50 %

Käyttömaksu	2024 €/m ³ alv 0%	1.9.2025 €/m ³ alv 0%	korotus-%
Talousvesi	2,5	2,5	0 %
Jätevesi	2,86	3,45	21 %

Perusmaksujen korotuksilla saadaan vuoden 2024 vedenkäyttömäärillä laskettuna tuloja noin 33 400€/vuosi enemmän kuin vuonna 2024.

Jäteveden käyttömaksun korotuksella saadaan vuoden 2024 jätevesimäärillä tuloja noin 27 700€/vuosi enemmän kuin vuonna 2024.

Liittymämaksut

Omakotitalojen liittymämaksuja esitetään korotettavaksi vain jäteveden osalta, jolloin jäteveden liittymämaksusta tulee 50% korkeampi kuin käyttöveden liittymämaksu. Uuden taksan mukaan omakotitalojen käyttöveden liittymämaksu on 1152€ ja jäteveden 1730€. Uusien liittymien määrä vuodessa on vähäinen. Liittymämaksun muutoksella voidaan arviolta saada noin 1200€/vuosi.

Sako- ja umpikaivolietteen vastaanotto

Kuhmoisten jätevedenpuhdistamolle vastaanotettiin vuonna 2024 sako- ja umpikaivolietettä 2976m³, josta arviolta 20% on sakokaivolietettä ja 80% umpikaivolietettä. Kuhmoisissa sako- ja umpikaivolietteen vastaanotolla on tähän asti ollut sama hinta. Sakokaivoliete on kuitenkin huomattavasti enemmän puhdistamon prosessia kuormittavaa kuin umpikaivoliete. Tästä syystä esitetään, että umpikaivolietteen hinta pidetään samana ja sakokaivolietteen hintaa nostetaan 50%. Tällöin umpikaivolietteen hinta on 10,74€/m³ ja sakokaivolietteen hinta 16,11€/m³. Sakokaivolietteen hinnan korotuksella saadaan vuoden 2024 lietemäärillä arvioituna tuloja noin 3 200€/vuosi enemmän kuin vuonna 2024.

Tässä esitetyillä vesitaksan muutoksilla saadaan vuoden 2024 määrätiedoilla laskettuna tuloja noin 65 500 €/vuosi enemmän kuin vuonna 2024. Näillä muutoksilla ei pystytä kattamaan vesihuollon koko alijäämää. Laskennallisesti vuoden 2024 tiedoilla ja uuden tässä esitetyn vesitaksan hinnoilla alijäämä olisi ollut noin 42 600 €. Suuremmat hinnan kertakorotukset voisivat kuitenkin olla kohtuuttomia” (Virve Toukola 2025).

Tarkastuslautakunta on esittänyt myös kysymyksen, onko vesihuollon huoltovarmuus turvattu koko kunnassa?

Vesihuollon huoltovarmuusvaatimus tulee vesihuoltolaista, jossa edellytetään vesihuoltolaitokselta vesihuoltoalueeltaan ajanmukaista valmiussuunnitelmaa. Kuhmoisissa on yksi vesihuoltoalue, joka on keskittynyt keskus taajaman alueelle ja valmiussuunnitelma on päivitetty 25.9.2024.

Haja-asutusalueen vesihuollon järjestäminen perustuu pääosin kiinteistön omistajien omiin ratkaisuihin, poikkeuksena Kuhmoisissa Tehinkärjen kausiasuntoalue johon vesilaitos tuottaa talous- ja jätevesipalvelut. Kunnan rooli on valvoa ja tarvittaessa kehittää erityisesti, jos terveydelliset, tai ympäristösyitä sitä vaativat.

Kaikesta huolimatta vesilaitos opastaa ja auttaa mahdollisuuksien mukaan myös haja-asutusalueen vesihuolto-ongelmissa mm. siirrettävällä säiliökalustolla. Yleisesti voidaan todeta vesihuollon Kuhmoisissa olevan varsin hyvällä tasolla.

Kuhmoisissa 10.9.2025

Tapio Nysten
käyttömestari
Kuhmoisten kunta